PlantHealth4Life – krepitev preprostih ukrepov za ohranjanje zdravja rastlin

12.5.2026 - | gov.si

Na mednarodni dan zdravja rastlin, ki ga obeležujemo 12. maja, se začenja zadnje leto vseevropske kampanje PlantHealth4Life (Ohranjajmo rastline zdrave, varujmo življenje). S kampanjo si Evropska agencija za varnost hrane (EFSA), Evropska komisija in 33 držav že četrto leto prizadevajo za ozaveščanje o pomenu zdravja rastlin. V kampanji vsa leta sodeluje tudi Slovenija.

Kampanja PlantHealth4Life, ki v Sloveniji poteka pod okriljem Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR), se osredotoča na tesno povezavo med zdravjem rastlin in vsakdanjim življenjem – od tega, kaj jemo, do tega, kako potujemo, vrtnarimo in nakupujemo. Letos kampanja nadgrajuje dosedanja prizadevanja in ljudi po vsej Evropi spodbuja, naj se seznanijo z novostmi glede ohranjanja zdravih rastlin, ozaveščajo druge in izvajajo preproste ukrepe, ki pomagajo varovati rastline, okolje in gospodarstvo.

»Slovenija v kampanji PlantHealth4Life sodeluje že četrto leto. Čeprav smo majhna država, smo veliki svetovni popotniki. Zato je ozaveščanje o tveganjih, povezanih s prinašanjem rastlin iz držav zunaj EU, ključnega pomena za ohranjanje zdravih rastlin doma in po svetu. Od rastlin je odvisno naše življenje, zato bomo tudi v prihodnje nadaljevali z ozaveščanjem otrok in njihovih staršev o pomenu zdravja rastlin«, je povedal Boštjan Vidic, vršilec dolžnosti generalnega direktorja UVHVVR.

»Znanost nam pomaga razumeti tveganja za zdravje rastlin, a to ni dovolj: Evropejci morajo to znanje prenesti v svoje vsakdanje življenje. Kampanja PlantHealth4Life omogoča, da je zdravje rastlin dostopno in pomembno. Z odgovornim potovanjem, odgovornim nakupovanjem in izobraževanjem naslednje generacije lahko vsi prispevamo k boljšim rešitvam v prihodnje,« pojasnjuje Tobin Robinson, vodja enote za okolje, rastline in ekotoksikologijo pri agenciji EFSA.

Kako zdravje rastlin vpliva na naša življenja?

Rastline sestavljajo 80 % hrane, ki jo pojemo, z njimi krmimo živali, pomagajo pa nam tudi čistiti zrak, ki ga dihamo. Vendar to še ni vse: zdrave rastline pomenijo dober kmetijski pridelek, kar vpliva na razpoložljivost živil in dostopne cene hrane za potrošnike.

Zaradi podnebnih sprememb in različnih človekovih dejavnosti, kot so trgovina in potovanja, so rastline pod velikim pritiskom. Širjenje rastlinskih škodljivcev in bolezni ima lahko uničujoče gospodarske in okoljske posledice.

Eden takih škodljivcev je borova ogorčica, mikroskopsko majhen črv, ki lahko hitro uniči borovce in opustoši gozdove. V EU se je prvič pojavil leta 1999, in sicer na Portugalskem. zdaj je razširjen tudi ponekod po Španiji, nedavno pa so ga našli tudi v Franciji. Da bi preprečili njegovo nadaljnje širjenje, predpisi EU med drugim zahtevajo, da se vsa ogrožena drevesa (predvsem borovci) v radiju 500 metrov od najdbe škodljivca posekajo in uničijo, kar ima precejšnje gospodarske in okoljske posledice, zlasti v regijah z obsežnimi borovimi gozdovi.

O kampanji

Kampanja PlantHealth4Life želi s poudarjanjem, da je zdravje rastlin pomembno za vse nas, ustvariti trajno zavedanje in občutek skupne odgovornosti. Namenjena je zlasti:

- radovednim popotnikom, ki radi raziskujejo svet in naravo,
- ljubiteljskim vrtnarjem, ki doma vzgajajo in negujejo zelenjavo, cvetlice in drevesa,
- ozaveščenim staršem, ki so zaskrbljeni zaradi hrane, ki jo uživajo otroci, in se zavzemajo za ohranjanje okolja in biotske raznovrstnosti za prihodnje generacije.

Temelji na poglobljeni analizi, kako državljani po vsej EU dojemajo zdravje rastlin. Njen obseg in doseg se vsako leto širita, saj letos sodeluje že 33 držav: države EU (Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija in Švedska), predpristopne države (Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo*, Črna gora in Turčija) ter Švica.

Mednarodni dan zdravja rastlin

Organizacija združenih narodov je 12. maj razglasila za mednarodni dan zdravja rastlin, s katerim želi poudariti pomen ohranjanja zdravih rastlin za naše vsakdanje življenje.

Tema letošnjega mednarodnega dneva je Biološka varnost rastlin za prehransko varnost in prehrano. Biološka varnost rastlin s fitosanitarni nadzorom, kot je nadzor pošiljk na mejnih kontrolnih točkah in zdravstvena oskrba rastlin, vključuje preverjanje, varovanje in hitro odzivanje, da se prepreči, da nevarni škodljivci in bolezni rastlin poškodujejo pridelke ter ovirajo njihovo trgovanje. Predstavlja varnostno mrežo, ki nam zagotavlja hrano na mizi in varuje delovna mesta kmetov, hkrati pa omogoča nemoteno mednarodno trgovanje in ohranja dragoceno biotsko raznovrstnost.

Uporaba mednarodnih fitosanitarnih standardov, ki se uporabljajo v trgovini, podpira tudi štiri cilje Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO), saj omogoča boljšo proizvodnjo, boljšo prehrano, boljše okolje in boljše življenje za vse, pri čemer nihče ne ostane pozabljen.

Več informacij:

Spletno mesto kampanje PlantHealth4Life

Mednarodni dan zdravja rastlin – spletno mesto FAO (v angleščini)

**To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.*

https://www.gov.si/novice/2026-05-12-planthealth4life-krepitev-preprostih-ukrepov-za-ohranjanje-zdravja-rastlin